

Tájékoztató

GMO mentes termelésből származó védjegy használatára vonatkozó tájékoztató

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a GMO mentes termelésből tanúsítási védjegyet 2018. április 12-én lajstromozta. A védjegy tulajdonosa az Agrárminisztérium, amely a tanúsítással a 100%-ban állami tulajdonban álló Élelmiszerlánc-biztonsági Centrum Nonprofit Kft-t (a továbbiakban: ÉLBC NKft) bízta meg. Az ÉLBC NKft a termelők, élelmiszer vállalkozások tanúsítását végzi, megfelelés esetén az élelmiszer vállalkozások jogosulttá válnak a védjegy használatára.

A tanúsítási folyamat a vonatkozó jogszabályok és a védjegy szabályzat (a továbbiakban: VSz) alapján történik.

A tanúsítási folyamat során figyelembe kell venni a legfontosabb jogszabályokat, melyek a következők:

A **géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény** többek között rendelkezik a géntechnológiai engedélyezésről, nyilvántartásról, a géntechnológiai módosítás és a zárt rendszerű felhasználás engedélyezésének különös szabályairól.

Az Európai Parlament és Tanács a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló **1829/2003/EK rendelete**.

Az Európai Parlament és Tanács a géntechnológiával módosított szervezetek nyomon követhetőségéről és címkézéséről, a géntechnológiával módosított szervezetekből előállított élelmiszer- és takarmánytermékek nyomon követhetőségéről szóló **1830/2003/EK rendelete**

A GMO mentességre utaló jelölésről szóló **61/2016 /IX.15) FVM rendelet**.

A jogszabályok megtalálhatók és letölthetők a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal honlapjáról: <http://portal.nebih.gov.hu/-/elelmiszer-jogszabalyok-jegyzeke>

A VSz elérhető a Tanúsító Szervezet honlapján:

<http://www.elbc.hu/tovabbi-informaciok-gmo-mentes-jeloles>

Általános szabályozás:

A védjegy tanúsítása során a követelmények mind a védjeggyel ellátni kívánt termékre, mind a létesítményre vonatkoznak.

A tanúsítás mindig egy adott létesítményben GMO mentes jelöléssel ellátni kívánt **termékre vonatkozik**. Amennyiben a termék gyártása más létesítménybe, telephelyre, üzembe, gyártósorra kerül, a tanúsítás érvényét veszti. GMO mentességre utaló jelölés kizárólag GMO mentes termelésből származó, a végső fogyasztóknak szánt előrecsomagolt és nem előrecsomagolt élelmiszerezen tüntethető fel.

Takarmány vagy takarmány alapanyag védjegyet nem kaphat, azonban a takarmány alapanyag tanúsítása esetén a terméken a „(Tanúsító Szervezet neve) által tanúsított GMO mentes termelésben felhasználható” szöveg tüntethető fel, az előállítók és a felhasználók segítése céljából.

A VSz alapján un. **tanúsító auditra** kerül sor a Kérelmező létesítményében. A tanúsító auditért – annak végrehajtása előtt - **80.000.-Ft+ Áfa**, azaz nyolcvanezer forint+ Áfa összeget kell befizetnie a Kérelmezőnek a Tanúsító Szervezet számlájára. A tanúsító audit végrehajtása nem jelent garanciát a Kérelmező számára a védjegy használat elnyerésére. A tanúsító audit során megtörténik a létesítmény kockázati besorolása. A Tanúsító Szervezet **védjegy használati szerződést** köt a Kérelmezővel. A Védjegy Használó a Védjegy használatáért és a tanúsítási szolgáltatásért évente **védjegyhasználati díjat** fizet a Tanúsító Szervezetnek. A védjegyhasználati díjat a Tanúsító Szervezet állapítja meg (ld. a költségekkel kapcsolatos dokumentumot a honlapon).

Laboratóriumi vizsgálat szükségessége esetén annak költségeit a Tanúsító Szervezet egyedileg számítja fel a Védjegy Használónak.

Tanúsító audit előtti előzetes felmérés és tanácsadás: A Tanúsító Szervezet a Kérelmező igénye esetén előzetes felmérést és tanácsadást végezhet, melynek díja nem haladhatja meg a tanúsító audit összegének 70%-át.

A tanúsítási folyamat lépései a következők:

1. A védjegy használatát bármely természetes vagy jogis személy kérelmezheti a Tanúsító Szervezetnél, aki az élelmiszer birtokosa és rendelkezik a tevékenységének végzéséhez szükséges hatósági engedélyekkel.
2. A **védjegy használatra jelentkezést** a Tanúsító Szervezet elbc@gmo.hu e-mail címére küldött néhány soros levélben kell kezdeményeznie a Kérelmezőnek.
3. Ugyanerre az e-mail címre elektronikus úton be kell küldenie kitöltve egy **általános jelentkezési adatlapot és a védjeggyel ellátni kívánt termék(ek)re vonatkozó kérdőívet**. Az adatlap és a kérdőív tartalmazza a csatolandó dokumentum mellékletek felsorolását is. Az adatlap és a kérdőív letölthető a Tanúsító Szervezet honlapjáról. A kérdőív az egyes iparági kategóriák szerint került kialakításra (pl. külön húskészítményekre, külön tejtermékekre). A Kérelmezőnek ki kell választania a kérdőívek közül azt, amelyik a Védjeggyel megjelölni kívánt termék(ek)re vonatkozik. A kérdőívek köre a kérelmekben megjelölt termékeknek megfelelően folyamatosan bővülni fog.
4. Amennyiben a Kérelmező igényt tart **tanúsító audit előtti felmérésre és tanácsadásra**, ezt jeleznie kell a Tanúsító Szervezet felé a fenti e-mail címen, majd be kell fizetnie a Tanúsító Szervezet számlájára a tanúsító audit összegének 70%-át.

Amennyiben felmérésre, tanácsadásra nem tart igényt, a **tanúsító audit** árát kell befizetnie a Tanúsító Szervezet számlájára. A felmérés és a tanúsító audit a Tanúsító Szervezet és a Kérelmező között előzetesen megkötött szerződés alapján történik.

5. A Tanúsító Szervezet ellenőrei elektronikus úton előzetesen megküldik az ellenőrzési tervet a Kérelmezőnek, melyben feltüntetik az ellenőrzési szempontokat. Az ellenőrök a Kérelmezővel való időpont egyeztetés után hajtják végre az auditot. A tanúsító audit során a Tanúsító Szervezet ellenőrei elvégzik az összes szükséges kockázati besorolást, ellenőrzik, hogy a termék és a létesítmény megfelel-e az összes előírt követelménynek, és meghatározzák a felülvizsgálati auditok gyakoriságát. Az ellenőrök az auditról a helyszínen rövid **jegyzőkönyvet** készítenek. Megállapításaikat részletes **jelentésben** rögzítik, amelyet az audit időpontjától számított öt munkanapon belül jelentés terveztként visszamutatásra elektronikus úton megküldenek a Kérelmezőnek, aki megteheti a jelentésben foglalt megállapításokkal kapcsolatos **észrevételeit**. Ezt követően az auditorok **véglegesítik a jelentést** és a Védjegy Jogosult által a védjegy tanúsítással megbízott Tanúsító Szervezet Ügyvezetője elé terjesztik.

A tanúsító audit akkor sikeres, ha minden követelmény maradéktalanul, tehát a VSz szerint „A” minősítéssel teljesül. A tanúsító audit végrehajtása nem jelent garanciát a védjegy használat elnyerésére.

6. Sikeres tanúsító audit esetén a Tanúsító Szervezet **szerződést** köt a Kérelmezővel, amelyben engedélyezi a GMO-mentes védjegy használatát.

A VSz előírja, hogy a védjegyhasználatot adott időközönként felül kell vizsgálni, erre szolgál a **felülvizsgálati audit**. A felülvizsgálati audit gyakorisága függ a kockázati besorolástól. A tanúsító audit és a felülvizsgálati audit menete és az ellenőrzés tartalma megegyezik, értékelése különbözik. A felülvizsgálati audit során a Tanúsító Szervezet ellenőrei ellenőrzik, hogy a termék és a létesítmény megfelel-e az összes előírt követelménynek. A felülvizsgálati audit **akkor sikeres, ha minden követelmény a VSz szerinti „A” (mindenben megfelel), „B” (kismértékű eltérés a követelményekről) vagy „C” (közepes mértékű az eltérés) minősítéssel teljesül**. Az ellenőrök elvégzik a kockázati besorolások felülvizsgálatát is, és ennek megfelelően módosíthatják a felülvizsgálati auditok gyakoriságát. **„B” vagy „C” minősítés esetén 3 héten belül utóauditra** van szükség, melynek során a helyesbítő intézkedések ellenőrzésére kerül sor. A felülvizsgálati audit sikeres teljesítése a sikeres utóauditot követően igazolható. Amennyiben a kérelmező a felülvizsgálati auditot sikeresen teljesítette, akkor a **védjegyhasználati szerződés megújítható és a Védjegy Használó továbbra is jogosult lesz a védjegy használatra**. A felülvizsgálati auditok gyakoriságát a VSz határozza meg.

A szemle a tanúsító auditnál és a felülvizsgálati auditnál kisebb léptékű, szűrőpróba szerű ellenőrzés. A **Tanúsító Szervezet bármikor szemlét tarthat a létesítményben**, hogy

ellenőrizze a védjegyszabályzatban foglalt követelmények betartását. A szemle jellemzően **egy vagy több részterületre terjed ki**. A szemléről jegyzőkönyv és jelentés készül. A szemle során az ellenőrök ugyanazokat a követelményeket vizsgálják, mint az auditok során. A szemle akkor sikeres, ha minden vizsgált követelmény „A”, „B” vagy „C” minősítéssel teljesül. „B” vagy „C” minősítés esetén újabb szemlére van szükség, melynek során a helyesbítő intézkedések ellenőrzésére kerül sor. A szemle gyakoriságát a VSz határozza meg.

A Tanúsító Szervezet tevékenysége az ömlesztett, nem csomagolt, nyitott vagy könnyen sérülő csomagolásban tárolt és szállított termékek ellenőrzésére kiterjed a **kereskedelemben, a szállítás, tárolás során**. A felhasznált takarmány és a GMO-mentes élelmiszer tárolási és szállítási folyamatait **legalább évente egyszer** ellenőrizni fogja a Tanúsító Szervezet. A kritikus növényi eredetű anyagokból az elfogadott mintavételi terv alapján mintát kell vételezni a tárolás helyén és a szállítóeszközben. A Tanúsító Szervezet további mintavételeket is előírhat.

A GMO-mentes termelésből származó élelmiszer Védjeggyel kapcsolatos kérdések feltehetőek a gmo@elbc.hu címre küldött e-mail-ben.

Budapest, 2019. április